

LAKKOON LIITTYVÄT KYSYMYKSIÄ

Pääperiaate

Erilaisten päällekkäisten poissaolotapausten aiheuttamien tulkintaongelmien ratkaisemisessa käytetään ns. ensiksi alkaneen syyn vaikutusperiaatetta. Poissaolon katsotaan johtuvan tämän periaatteen nojalla siitä syystä, joka tosiasiallisesti on alkanut ensiksi (prioriteettiperiaate).

Jos esimerkiksi sairastun ennen lakkoa tai sen aikana

1. Sairaus alkaa ennen lakkoa ja päättyy lakon päättymisen jälkeen: palkka maksetaan koko sairausajalta, mikäli työnantajalla muutoin on velvollisuus maksaa palkkaa koko sairausajalta. (Työtuomioistuimen päätös 146/82)
2. Sairaus alkaa ennen lakkoa ja päättyy lakon aikana: Palkka maksetaan myös niiltä sairausajan päiviltä, jotka osuvat päällekkäin lakon kanssa.
3. Sairaus alkaa lakon aikana: Riippumatta siitä, milloin sairaus päättyy, palkkaa ei tällöin makseta lakon ajalle osuvilta sairauspäiviltä. Toisaalta myöskään sairausajan palkanmaksuvelvollisuusjakso ei kulu lakon aikana, vaan jakson laskeminen aloitetaan vasta lakon päättymisestä eli siitä hetkestä, josta alkaen henkilö saa sairausajan palkkaa. (Työtuomioistuin 152/80)

Lakko ja vuosiloma, olen lomalla lakon ajan tai loma päättyy lakon aikana

Esimerkki 1.

Lakko alkaa 9.3. klo 06 ja päättyy 10.3., joka on viimeinen lakkopäivä.
Lomalistan mukainen sitovasti ilmoitettu vuosiloma on 8.3.-13.3.
Henkilö on vuosilomalla 8.3.-13.3.
Hänelle maksetaan lomapalkka ennen loman alkamista.

Esimerkki 2.

Lakko alkaa 15.3. klo 06 ja päättyy 16.3., joka on viimeinen lakkopäivä.
Lomalistan mukainen sitovasti ilmoitettu vuosiloma on 15.3.-20.3.
Henkilö on vuosilomalla 15.3.-20.3.
Hänelle maksetaan lomapalkka ennen loman alkamista.

Esimerkki 3.

Lakko alkaa 19.3. klo 06 ja päättyy 22.3., joka on viimeinen lakkopäivä.
Lomalistan mukainen sitovasti ilmoitettu vuosiloma on 22.3.-27.3.
Henkilö on lakossa 19.3.-22.3.

Koska vuosilomalain mukaan lomakausi jatkuu vielä lakon jälkeenkin, työnantajan on siirrettävä vuosiloman osa 22.3. annettavaksi myöhemmin lomakauden kuluessa lakon

päättymisen jälkeen. Tällöin toimihenkilö saa aikanaan vuosilomapäivän 22.3. tavanmukaisena lomana siihen liittyvine etuineen.

Esimerkki 4.

Henkilö on vuosilomalla 23.3.-27.3.

Hänelle maksetaan lomapalkka loman 23.3.-27.3. ajalta.

Vanhempainvapaat, olen jäämässä vanhempainvapaalle ennen lakkoa tai sen aikana

1. Jos äitiysvapaa ja siten myös työnantajan palkanmaksuvelvollisuus ovat alkaneet ennen lakon alkamista, äitiysvapaa-ajan palkka maksetaan normaalisti ja siten myös lakon ajalta.
2. Mikäli äitiysvapaa on alkanut lakon aikana, työnantajalla ei ole velvollisuutta maksaa äitiysvapaa-ajan palkkaa ennen lakon päättymistä. Kun äitiysvapaan palkallinen jakso ei kuitenkaan kulu lakon aikana, työnantaja ei vältty palkanmaksuvelvollisuudelta. Maksuuntulo vain siirtyy. (Turun HO 291/84; TT 152/80)

Palkkasaatavan erääntyminen, palkanmaksu päiväni on lakon aikana, saanko palkkani?

Lakko ei vaikuta saatavien erääntymispäiviin. Jos henkilöllä on siten palkkasaatava, joka erääntyy lakon aikana, se on myös maksettava erääntymispäivänä. Suorituksen viivästyessä saatavalle on maksettava korkolain mukainen korko. Mikäli työsuhde päättyy lakon aikana eikä loppupalkkaa makseta työsuhteen viimeisenä päivänä, saatavaa on velottava kirjallisesti työnantajalta kuuden päivän odotusajan palkkoineen (vrt. työsopimuslaki)

Luontoisedut, voiko työnantaja ottaa esimerkiksi kännykän pois?

Lakon aikana ei tehdä työtä, eikä sitä vastaavaa palkanmaksuvelvollisuuttakaan ole. Työnantajan ei tarvitse suorittaa lakon ajalta palkanluontoisia osaksi palkkaa sovittuja rahanarvoisia taloudellisia etuja. Työsuhdeasunnon käyttöoikeus säilyy kuitenkin myös lakon aikana, koska itse työsuhde jatkuu edelleenkin. (Työsopimuslaki)

Muun työn tekeminen lakon aikana, voinko ottaa muita töitä vastaan lakon aikana?

Koska työsuhde jatkuu lakonkin aikana, henkilö ei silloinkaan saa työnantajan luvatta tehdä toiselle työnantajalle sellaista työtä tai harjoittaa muutoinkaan sellaista työntekoon rinnasteista toimintaa, joka työsuhteessa noudatettavan hyvän tavan vastaisena kilpailutekona ilmeisesti vahingoittaa työnantajaa. Muita rajoituksia ei ole.

Suojatyöt

Lakon ulkopuolelle jäävät seuraavassa listatut työt lakon piiriinkin kuuluvissa yrityksissä (suojatyöt):

Työriita ei koske

Ihmishengen ja terveyden turvaamiseksi tehtävää työtä,
Ympäristövahinkojen estämiseksi tehtävä työtä,
Yrityksen omalle työterveysasemalla tehtävää työtä,
Yrityksen tehdaspalokunnissa tehtävää työtä.

Nämä tehtävät työnantajan pitää käydä luottamusmiehen kanssa läpi ennen lakon alkamista

Hätätyöt

Jos työ täyttää työaikalain mukaiset hätätyön tunnusmerkit, työ suoritetaan. Ennen työn suorittamista ao. henkilön tulee kuitenkin tarkistaa tunnusmerkkien toteutuminen. Mainittujen lakien mukaan tunnusmerkit ovat, että luonnontapahtuma, tapaturma tai muu seikka, jota ei ole voitu ennakolta tietää, on aiheuttanut keskeytyksen liikkeen, laitoksen tai yrityksen säännöllisessä toiminnassa tai vakavasti uhkaa johtaa sellaiseen keskeytykseen tai hengen, terveyden tai omaisuuden joutumiseen vaaranalaiseksi.

Oikeuskäytännössä esimerkiksi sovittujen toimitusten viivästymisestä uhkaavan laskelmallisen liiketuoton menettämistä tai vähentämistä ei ole pidetty omaisuuden joutumisena vaaranalaiseksi työaikalain hätätyösäännöksen tarkoittamalla tavalla.

Jos edellä mainituista seikoista syntyy epäselvyyttä, on syytä olla yhteydessä YTN:n päivystysnumeroon.

Työlupa

Poikkeuksellisessa yksittäistapauksessa keskuslakkotoimikunta voi myöntää työnantajan perustellusta kirjallisesta anomuksesta erillisen työluvan jollekin työpaikalle, vaikka työriita muutoin koskisikin sitä. Työluvan saanut ei ole rikkuri.

Hakemukset toimitetaan sähköpostitse osoitteeseen tyoluvat@ytn.fi

Hakemuksen sisältö:

- hakija (yritys ja yhteyshenkilö)
- kenelle haetaan
- mihin työhön ja miksi ajaksi
- perustelut
- luottamusmiehen tai vastaavan lausunto (liitteeksi tai erillisenä)
- yhteystiedot

Vastauksen saa sähköpostilla tai kirjeitse, jota näyttämällä pääsee mm. lakkovahtien

ohi.

HUOM: Työluvut myöntää YTN:n Keskuslakkotoimikunta ja työlupia voi hakea vain työnantaja.

Mistä lisätietoja?

Lisätietoja neuvottelutilanteesta ja painostustoimista ytn.fi/neuvottelut.

Päivystyspuhelimemme palvelee YTN-liittojen jäseniä numerossa 040 352 3671 ma-su kello 8-18. Voit myös lähettää kysymyksesi sähköpostitse osoitteeseen lakko@ytn.fi.

Päivitämme sopimusalohtaisia uutisia etusivullemme sekä somekanaviimme ja kysymyksiisi vastaavat myös eri sopimusalojen asiamiehemme. Myös oman yrityksesi ylempien toimihenkilöiden luottamusmiehet ovat apunasi. Lähetämme myös alakohtaisia uutiskirjeitä YTN-liittojen jäsenille. Huolehdiathan, että työpaikka- ja yhteystietosi ovat ajan tasalla oman liittosi jäsenrekisterissä!

Somekanavamme:

Twitter: [@YTN_ry](https://twitter.com/YTN_ry)

Facebook:

YTN:n yleinen FB-sivu

Kaupan ala

ICT-ala

Finanssiala (=rahoitus- ja vakuutusala)

Suunnitteluala

Tietoala

Teknologiaeollisuus